

PYHTÄÄN KUNTA

Pyhtään kirkonseudun osayleiskaavan luontoselvitys

Raportti

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	1
2	Selvitysalue.....	1
3	Lähtötiedot ja menetelmät	2
3.1	Lähtötiedot	2
3.2	Menetelmät.....	2
3.3	Kohteiden arvottaminen	3
4	Epävarmuustekijät	4
5	Luonnon nykytila	5
5.1	Kallio- ja maaperä	5
5.2	Pinta- ja pohjavesiolosuhteet	6
5.3	Natura 2000 -alueet ja luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet	8
5.4	Kasvillisuus ja luontotyypit.....	10
5.4.1	Yleiskuvaus	10
5.4.2	Uhanalaiset luontotyypit	13
5.5	Eläimistö	13
5.5.1	Linnusto.....	13
5.5.2	Tavanomaiset nisäkkäät.....	14
5.5.3	Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit	14
5.5.4	Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit.....	17
5.5.5	Lintudirektiivin liitteen I lajit.....	18
5.5.6	Kansainväliset vastuulajit.....	19
5.6	Arvokkaat luontokohteet.....	19
5.6.1	Yleistä	19
5.6.2	Kansainvälisesti arvokkaat luontokohteet	21
5.6.3	Paikallisesti arvokkaat luontokohteet	21
6	Yhteenvedo ja suositukset	29
	Lähteet	30

Paikkatietoaineistot:
Pohjakartat © MML 2017

Raportin kuvat © FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy / Tiina Mäkelä
Kansikuva: Kymijoki

10.1.2019

Pyhtään kirkonseudun osayleiskaavan luontoselvitys

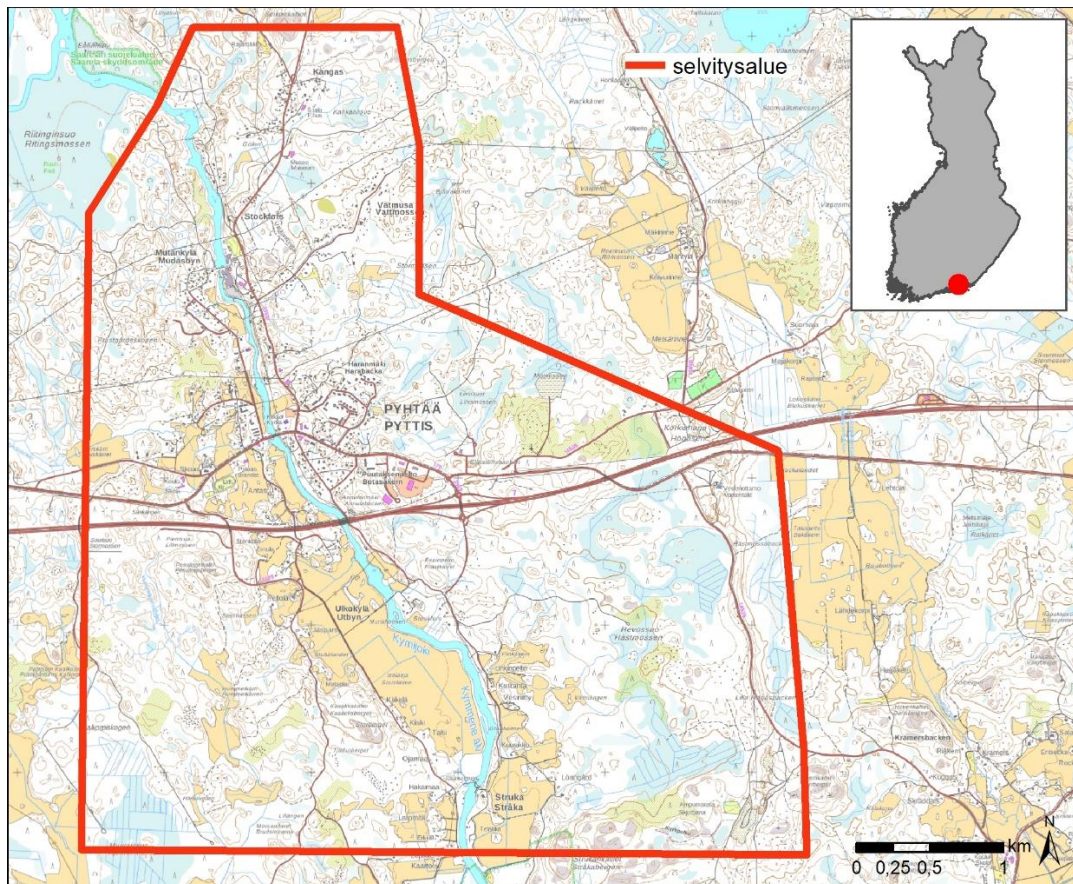
1 Johdanto

Tämä työ on Pyhtään kirkonseudun osayleiskaavan luontoselvitys. Selvitys perustuu alueella kesällä 2017 ja 2018 laadittuihin maastokartoituksiin sekä alueen luonnonympäristöstä olemassa oleviin lähtötietoihin. Selvitys täydentää alueelta vuonna 2008 laadittua luontoselvitystä (Suunnittelukeskus 2008) erityisesti uhanalaisten luontotyyppien, vesi- ja metsälain mukaisten arvokkaiden luontokohteiden sekä uhanalaisten eliölajien elinympäristöjen osalta.

Selvityksen tavoitteena oli selvittää alueella esiintyvän eläimistön ja kasvillisuuden yleispiirteet, arvokkaat luontokohteet sekä mahdollisten uhanalaisten ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV lajien esiintymispotentiaali. Todetut arvokkaat luontokohteet on kuvailtu ja arvoitettu sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Selvityksen on laatinut FM biologi Tiina Mäkelä FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:stä.

2 Selvitysalue

Suunnittelualue kattaa Pyhtään kirkonkylän sekä kirkonkylän lähiympäristön. Alueen laajuus on yhteensä noin 2 000 ha. Suunnittelualueen halki virtaa Kymijoki pohjois-eteläsuunnassa ja länsi-itäsuunnassa kulkee moottoritie E18. Suunnittelualue sekä luontoselvityksen painopistealueet on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Kaava- ja selvitysalueen rajaus ja sijainti.

10.1.2019

3 Lähtötiedot ja menetelmät

3.1 Lähtötiedot

Lähtötietoina on käytetty mm. seuraavia aineistoja:

- *Pyhtään kirkonseudun osayleiskaavan luontoselvitys 2008*
- *Suomen Ympäristökeskuksen Hertta-eliölajit tietokannan aineistot 2017*
- *Pyhtään tuulivoimayleiskaava-alueiden luontoselvitykset (Pirtnuora ja Struka) (Parkko 2012)*
- *Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakuva-aineistot*
- *Ympäristöhallinnon Avoin tieto -paikkatietokanta asiantuntijoille (ympäristön suojelualueet)*
- *BirdLife Suomen ja SYKE:n paikkatietoaineistot (ympäristön IBA- ja FINIBA-kohteet)*
- *Kymenlaakson lintutieteellisen yhdistyksen (KyLY) MAALI-kohteet*

3.2 Menetelmät

Luontotyypit ja kasvillisuus

Luontoselvityksen maastotyöt kohdennettiin muuttuvan maankäytön painopistealueille, joita olivat erityisesti kirkonkylän keskustan ja joen lähiympäristöt, Valtatien 7 ympäristö (mm. Pyhtään lentopaikan ympäristö) sekä yleisesti Pyhtääntien pohjoispuoleiset alueet Stockforsin tehtaan alueelle saakka.

Alueen luontotyyppinä ja kasvillisuutta kartoitettiin maastokäynneillä 24.4, 26.6., 15.8.2017 sekä kaava-alueeseen myöhemmin lisätyt itäosat 31.7.2018. Selvityksen painopistealueet kuljettiin kauttaaltaan lävitse, jonka lisäksi Kymijoen rantoja inventoitiin myös vesialueen puolelta kajakkia apuna käyttäen.

Luontoselvityksen sisällön ja kohdentamisen suunnittelussa käytettiin viranomaisohjeistuksia (mm. Söderman 2003, Nieminen & Ahola (toim.) 2017). Maastotöiden ja lähtötietojen perusteella määritettiin luonnonarvoiltaan merkittävät, maankäytön suunnittelussa huomioitavat alueet ja kohteet, joita ovat:

- Luonnonsuojelulain 29 § mukaiset suojeltavat luontotyypit
- Vesilain 2 luvun 11 § mukaiset suojeltavat vesiluontotyypit
- Metsälain 10 § mukaiset metsäluonnon erityisen tärkeät elinympäristöt
- Alueellisesti ja paikallisesti edustavat luontokohteet (mm. perinneympäristöjen luontotyypit, iäkästä puustoa sisältävät kohteet, geologisesti arvokkaat muodostumat)
- Luontotyyppien uhanalaisuusluokituksen mukaiset arvokkaimmat luontotyypit (Raunio ym. 2008)
- Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeille, luonnonsuojelulain mukaisille erityisesti suojeltaville eliölajeille ja uhanalaisille eliölajeille sekä muille huomionarvoisille eliölajeille tärkeät tai mahdolliset esiintymisalueet
- Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet, joita voivat olla mm. luonnonmuistomerkit

10.1.2019

Lepakot

Maankäytön painopistealueiden soveltuvuutta lepakoiden elinympäristöiksi selvitetiin päiväsaikaan tehdyllä maastokäynnillä 26.6.2017 sekä samana iltana ja yönä tehdyllä yhden yön detektorikartoituksella samoille alueille. Käytössä oli lepakodetektori Wildlife Acoustics Echo Meter EM3+, joka muuntaa lepakoiden äänet ihmiskorvin kuultaviksi. Tarkoituksena oli arvioida, onko alueille lepakoille potentiaalista elinympäristöä ja onko rakentamisen painopistealueille tarpeen laatia Suomen Lepakkotieteellisen yhdistyksen kartoitusohjeiden mukainen tarkempi lepakoselvitys.

Alueella esiintyviä lepakoita havainnoitiin yöaikaan (klo 23.00–2.30) kulkemalla alueella ristiin rastiin ja kuuntelemalla lepakoiden ääniä detektorin avulla. Havaitut yksilöt määritettiin lajilleen ääni- ja näköhavaintojen perusteella ja havainnot merkittiin kartoille.

Koska lepakoille potentiaaliset elinympäristöt ja detektorikartoituksen havainnot sijoittuivat maankäytön painopistealueiden ulkopuolelle, ei tarkempaa selvitystä arvioitu tarpeelliseksi eikä kartoitusta täydennetty enää myöhemmillä käyntikerroilla. Varsinaiset maankäytön painopistealueet arvioitiin lepakoiden kannalta hyvin tavanomaisiksi tai kokonaan epäsuotuisiksi elinympäristöiksi.

Liito-orava

Potentiaaliset liito-oravan elinympäristöiksi soveltuvat metsäalueet rajattiin ensin kartoille ilmakuvien perusteella toimistotyönä. Näille kohteille tehtiin liito-oravakartoitus 24.4.2017, jolloin alueilta etsittiin liito-oravan papanoita erityisesti kookkaiden haapojen ja kuusten tyviltä viranomaisohjeistuksen mukaisin menetelmin (Nieminen & Ahola (toim.) 2017).

Muut luontodirektiivin liitteen IV lajit ja uhanalaiset lajit

Muiden luontodirektiivin liitteen IV lajien (mm. saukko, kirjovertkoperhonen ja sudenkorennot) sekä uhanalaisten lajien osalta on maastotöiden yhteydessä tarkasteltu niille soveltuvien elinympäristöjen esiintymistä selvitysalueilla (ns. esiintymispotentiaalin tarkastelu).

Linnusto ja muu eläimistö

Pesimälinnustoa ja alueella esiintyvää muuta eläimistöä on havainnoitu kaikkien maastotöiden yhteydessä ajankohdan sallimalla tarkkuudella.

3.3 Kohteiden arvottaminen

Luonnonsuojelullisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden arvoluokitus pohjautuu seuraavaan jaotukseen:

- *Kansainvälisesti arvokkaat kohteet:* Tähän ryhmään kuuluvat Natura 2000 -verkoston alueet, Ramsar -alueet ja kansainvälisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet (IBA -alueet).
- *Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet:* Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluvat kansallispuistot, luonnonpuistot, suojeluohjelmien kohteet, erämaa-alueet, koskiensuojelulain mukaiset vesistöt, valtakunnallisten suojeluohjelmien kriteerit täyttävät kohteet, kansallisesti tärkeät lintuvesialueet (FINIBA -alueet), kohteet, joilla on

10.1.2019

luonnonsuojelulain luontotyyppinä (LsL 29§), äärimmäisen ja erittäin uhanalaisten sekä vaarantuneiden lajien esiintymispaikat, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat ja muut arvokkaat luonnonsuojelualueet. Lisäksi kansallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat ja kulttuurimaisemat.

- *Maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet:* Tähän ryhmään kuuluvat valtakunnallisissa suojeluohjelmissa maakunnallisesti arvokkaiksi luokitellut kohteet, seutu- ja maakuntakaavan suojelualuevaraukset, alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat ja maakunnallisesti/seudullisesti merkittävät muut luontokohteet.
- *Paikallisesti arvokkaat kohteet:* Paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluvat kohteet, joilla on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (MeL 10§), yleis- ja asemakaavojen suojeluvaraukset, paikallisesti uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymispaikat sekä muut paikallisesti harvinaiset ja edustavat luontokohteet.
- *Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet:* Kohteet, jotka eivät ole edellä mainituissa luokissa mutta, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä, esimerkiksi suuret yhtenäiset tavanomaisen luonnon alueet ja ekologiset käytävät. Lisäksi tähän luokkaan kuuluvat luonnonmuistomerkit.

Vesilain 2. luvun 11 § mukaiset suojeltavat luontotyypit arvotetaan tapauskohtaisesti poikkeuksena fladat ja kluuvijärvet, jotka luokitetaan kansallisesti arvokkaiksi kohteiksi.

Kohteiden arvotuskriteereinä käytetään yleisesti kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta sekä luonnon monimuotoisuutta lajitasolla. Alueen arvoa nostaa alueen toimiminen eläimistön lisääntymis- tai ravinnonhankinta-alueena. Mitä harvinaisemmista ja uhanalaisemmista lajeista on kyse, sitä arvokkaampi alue on.

Lajien uhanalaisuusluokitus pohjautuu uuteen vuonna 2010 julkaistuun uhanalaisuusarviointiin, joka on laadittu IUCN:n uhanalaisuusluokkien ja kriteerien mukaisesti (Rassi ym. 2010) sekä lintujen ja nisäkkäiden osalta vuonna 2016 julkistettuihin kriteereihin (Tiainen ym. 2016 ja Liukko ym. 2016). Alueellinen uhanalaisuusluokitus on uusimpien alueellisten uhanalaisuusarvioiden mukainen (mm. Rytteri ym. 2012). Luontotyyppien uhanalaisuusluokitus pohjautuu vuonna 2008 valmistuneeseen Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointiin (Raunio ym. 2008).

4 Epävarmuustekijät

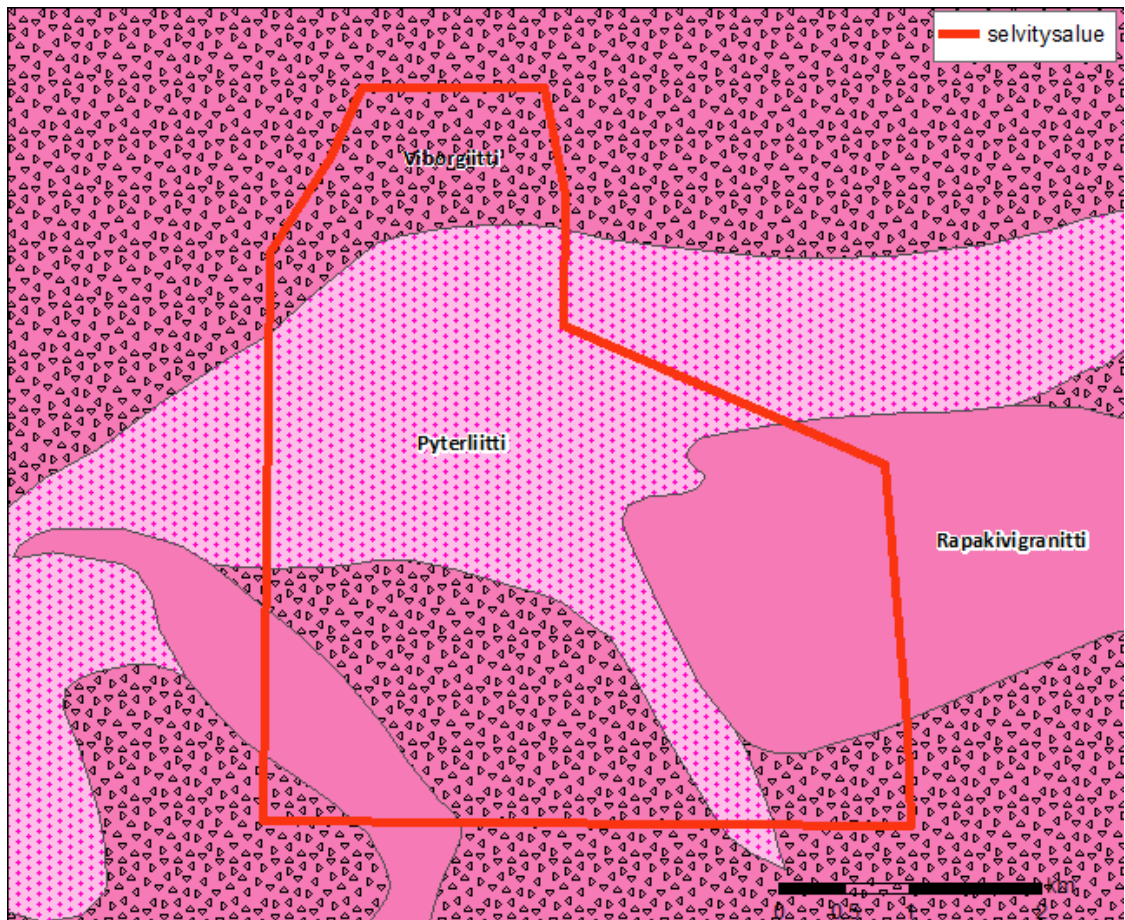
Selvitystyön epävarmuustekijät liittyvät luonnonympäristössä esiintyvään vuotuiseseen vaihteluun sekä maastoinventointien rajalliseen kestoan. Inventointitulokset ilmentävät aina hetkellistä luonnon tilaa, joka voi jossain määrin vaihdella vuosittain. Yksittäisten lajien esiintyminen vaihtelee sekä vuodenajan että vuosien välillä, lajille sopivan elinympäristön asettamissa rajoissa.

10.1.2019

5 Luonnon nykytila

5.1 Kallio- ja maaperä

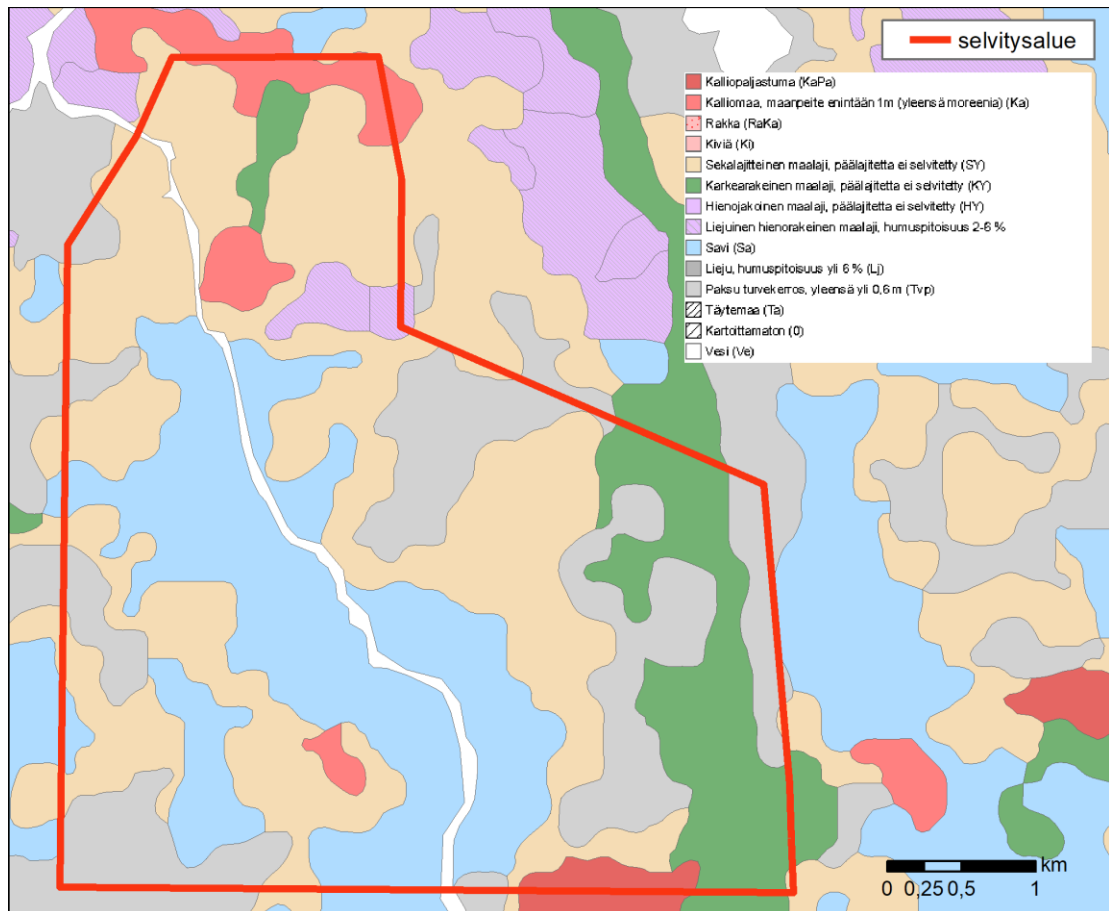
Selvitysalue kuuluu laajaan Viipurin rapakivialueeseen. Alueen pohjois- ja eteläosat ovat viborgiittia ja keskiosat pyterliittiä. Eteläosissa esiintyy myös tasarakenteista rapakivigraniittia (GTK 2017).

Kuva 2. Selvitysalueen kallioperä (GTK 2017).

Selvitysalueen maaperä on vaihtelevasti moreenia, kalliomaata, sekä Kymijoen ympäristössä laajalti savea. Haranmäen kaakkoispuolella on turvemaata (GTK 2017).

10.1.2019

Kuva 3. Selvitysalueen maaperä (GTK 2017).

5.2 Pinta- ja pohjavesiolosuhteet

Selvitysalue sijoittuu pääosin Kymijoen päävesistöalueelle (14) ja siinä tarkemmin Kymijoen vesistön (14.1.) alaosan alueelle (14.11) ja edelleen Kymijoen suuhaarojen valuma-alueelle (14.111). Aivan alueen lounaisimmat osat sijoittuvat Suomenlahden rannikkoalueen päävesistöalueelle (81).

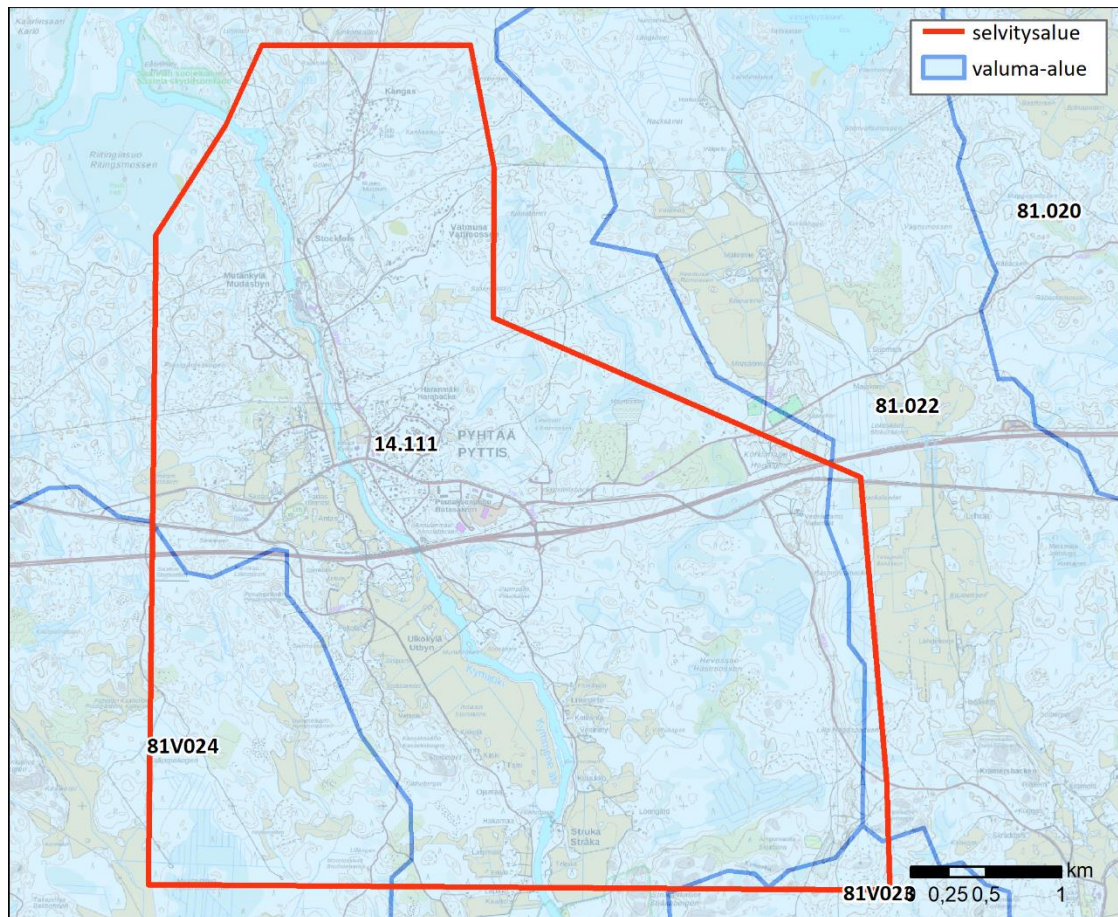
Kirkonkylän läpi virtaa yksi Kymijoen haaroista (Pyhtäänhaara), joka laskee kaava-alueen etelä-puolella Suomenlahteen. Pienehkö Pyhtään eli Stockforsin haara eroaa Klåsarön alapuolella. Veden laatu Stockforsin haarassa on tyydyttävä ja joki on luonnontilaltaan voimakkaasti muutettu (Suomen Ympäristökeskus, vesikartta). Vedenkorkeuteen jokiuomassa vaikuttavat Stockforsin (Ediskosken) voimalaitospato sekä Stråkan säännöstelypato, venesulku ja kalatie.

Selvitysalueella on useita soita ja soistumia, joista vettä virtaa ojien ja purojen kautta jokeen. Luonnontilaisia puroja tai lähteitä ei alueella juuri ole, vaan ne ovat perattuja.

Selvitysalueen itäisimpiin osiin sijoittuu Korkiaharjun vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (0562402 AV, BV) (Suomen Ympäristökeskus 2017).

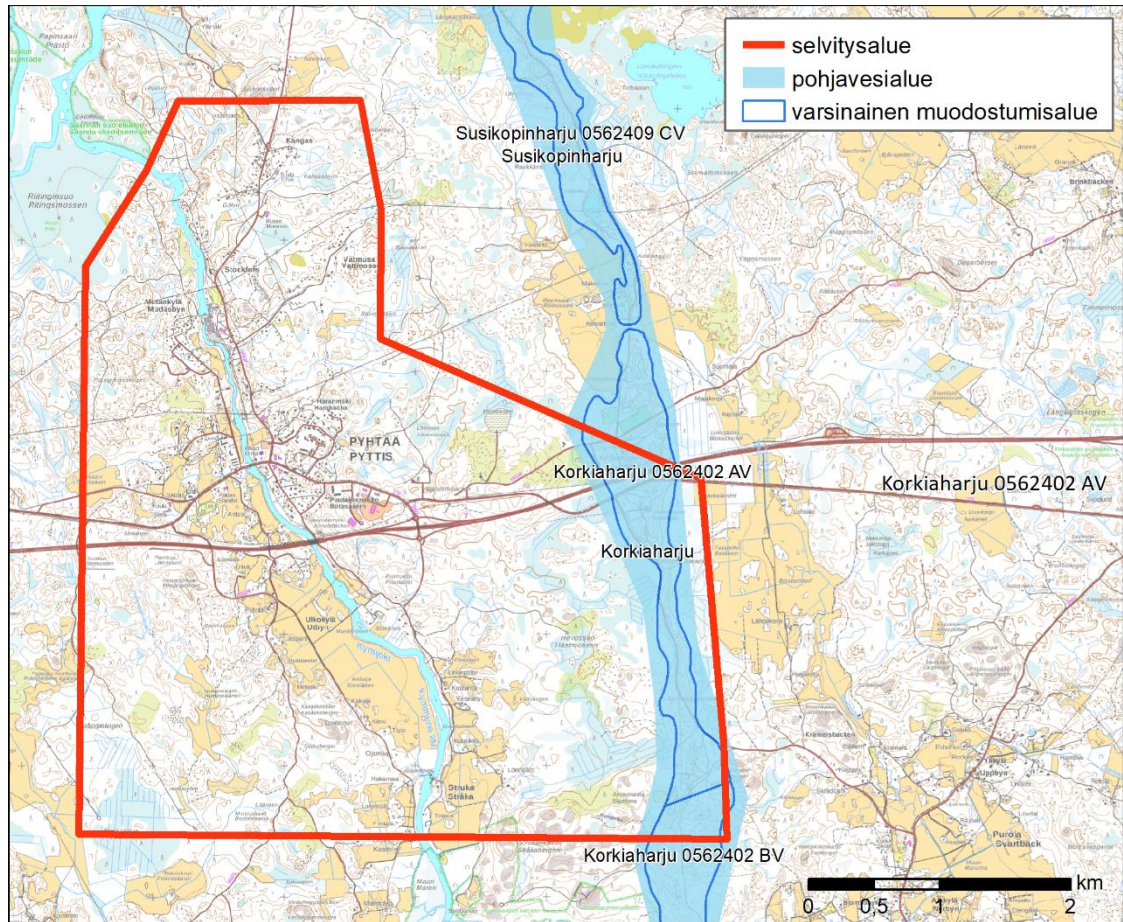

10.1.2019

Kuva 4. Selvitysalueen sijoittuminen eri valuma-alueille (Suomen Ympäristökeskus 2017).

10.1.2019

Kuva 5. Pohjavesialueet selvitysalueen läheisyydessä (Suomen Ympäristökeskus 2017).

5.3 Natura 2000 -alueet ja luonnonsuojelualueet ja suojeluohjelmien kohteet

Kymijoen Natura-alueen (FI0401001, SAC) eteläisimmät osat sijoittuvat vähäisiltä osin selvitysalueen pohjoisosaan. Alue on suojeltu luontodirektiivin perusteella (SAC). Noin 43 km² laajuiseen Natura-alueeseen sisältyy myös lintudirektiivin nojalla suojeltuja Natura-alueita (SPA).

Kymijoen Natura-alueen suojelun perusteena on neljä luontodirektiivilajia: liito-orava, saukko, hentonäkinruoho ja lietetatar. Suojeluperusteisiin on ehdotettu lisättäväksi myös täplälampikorento, isokultasiipi ja vuollejokisimpukka. Suojelun perusteena ovat myös 15 Natura-luontotyyppiä (mm. jokisuistot, humuspitoiset järvet ja lammot sekä vaihtumissuot ja rantasuot), joiden ohella suojeluperusteisiin lisättäväksi on ehdotettu kaksi uutta luontotyyppiä (Ympäristöministeriön ehdotus Natura 2000-verkoston tietojen täydentämisestä, Ympäristöministeriö 2016).

Kymijoki virtaa osin tasaisten savikkoalueiden halki, alajuoksulla on myös kumpuilevia kalliisia ja moreenisia maita. Vähäisiä harjuja on Muhjärven ja Laajakosken tienoilla sekä Pyhtään edustalla jokisuussa oleva Santaniemenharju-Skagsanden. Jokivarren metsäkasvillisuus vaihtelee karuhkoista kangasmaista pienialaisiin lehtomaisiin metsiköihin. Paikoin on avoimia pelto- tai

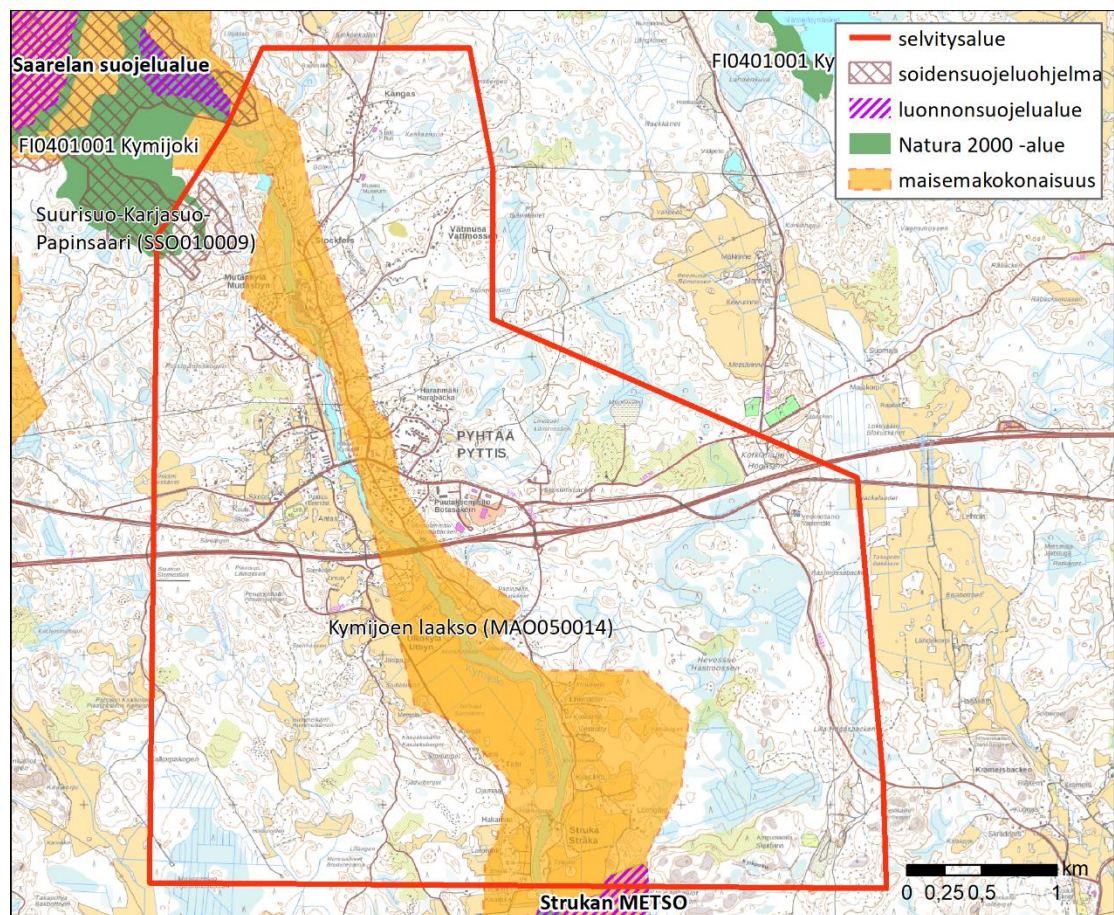
10.1.2019

laidunniittyalueita. Vesieliöstön kannalta Kymijoki on hyvin monipuolinen (Kaakkois-Suomen ELY-keskus 2013).

Natura-alueeseen sisältyvä Saarelan luonnonsuojelualue (YSA055671) rajautuu selvitysalueen pohjoispuolelle. Selvitysalueelle sijoittuu valtakunnallisiin suojeluohjelmakohteisiin lukeutuva Kymijoen laakson (MAO050014) maisema-alue sekä vähäisiltä osin Surisuo-Karjasuo-Papinsaari (SSO010009) soidensuojeluohjelman kohde (Suomen Ympäristökeskus 2017).

Selvitysalueen eteläosaan sijoittuu pieneltä osin yksityinen luonnonsuojelualue Strukan METSO (YSA232611).

Selvitysalueelle ei sijoitu muita valtakunnallisiin luonnonsuojeluohjelmiin sisältyviä kohteita, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita kallioalueita, arvokkaita moreenimuodostumia, tuuli- ja rantakerrostumia tai soidensuojeluohjelman täydennyskohteita. Alueelle ei sijoitu myöskään linnuston kannalta kansainvälisesti, kansallisesti tai maakunnallisesti arvokkaiksi tunnistettuja kohteita (Suomen Ympäristökeskus 2017, Kymenlaakson Liitto 2008, BirdLife 2017, Leivo ym. 2011, Parkko ym. 2015).

Kuva 6. Selvitysalueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat Natura 2000 -alueet ja luonnonsuojelualueet sekä suojeluohjelmien kohteet.

10.1.2019

5.4 Kasvillisuus ja luontotyypit

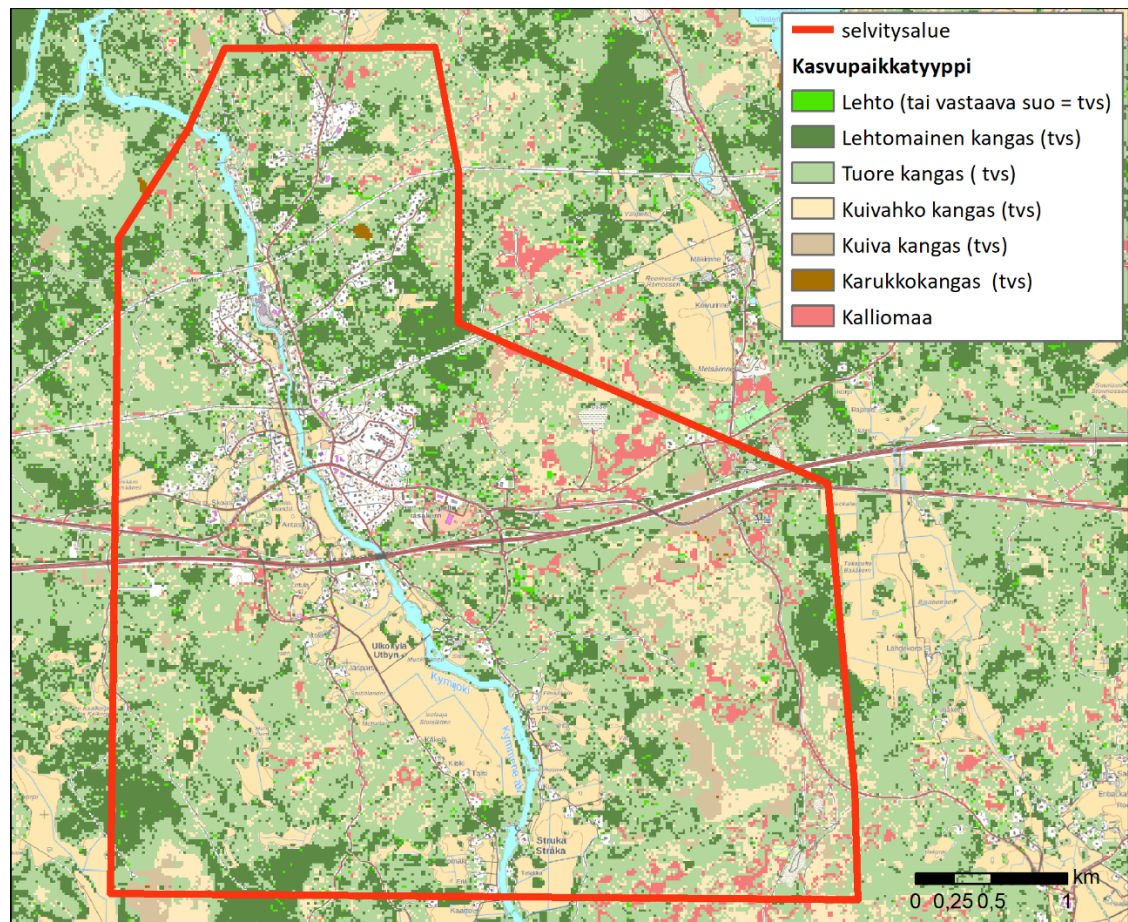
5.4.1 Yleiskuvaus

Pyhtää sijoittuu eteläborealiaalisen metsäkasvillisuusvyöhykeen Lounaismaan ja Pohjanmaan rannikon alueelle ja Uudenmaan eliömaantieteelliselle alueelle (Suomen Ympäristökeskus 2017).

Selvitysalueella esiintyvät kasvillisuustyypit ovat melko karuja, johtuen alueen kallioperässä vallitsevan rapakiven happamuudesta. Pääkasvillisuustyypit ovat kuivahkon ja tuoreen kankaan mänty- ja kuusimetsiä, joille on ominaista kivikkoisuus. Kymijoen ranta-alueilla kasvillisuus on rehevää ja siellä esiintyy myös sekapuustoisia lehtomaisia kankaita, tervaleppälehtoja sekä kulttuurivaikutteisia tuoreita ja suurruoholehtoja.

Alueella on ollut puustoisia soita (korpia ja rämeitä), jotka on kuitenkin pääsääntöisesti ojitettu ja ovat nykyisellään turvekankaita. Vain paikoin on säilynyt luonnontilaisempina pienehköjä korpijuotteja.

Niittykasvillisuutta esiintyy vain vähän ja se on keskittynyt lähinnä peltojen ja teiden pientareille.

Kuva 7. Selvitysalueen ja lähiympäristön pääkasvupaikkatyypit (Luke 2015).

10.1.2019

Kuva 8. Selvitysalueelle tyypillistä, tuoretta mäntykangasmetsää alueen eteläosassa.

Kuva 9. Kivikkoista kuusikangasmetsää alueen pohjoisosassa.

10.1.2019

Kuva 10. Alueen metsät ovat pääsääntöisesti tehokkaassa talouskäytössä. Alueen itäosassa (lentopaikan ympäristö) on tehty laaja avohakkuu.

Kuva 11. Etenkin Mutankylän alueella esiintyy niittykasvillisuutta peltojen ja teiden pientareilla.

10.1.2019

5.4.2 Uhanalaiset luontotyypit

Selvitysalueella esiintyvät, Etelä-Suomen alueella uhanalaiset luontotyypit (Kontula & Raunio (toim.). 2018.) keskittyvät Kymijoen Pyhtäänhaaran rantojen läheisyyteen. Uhanalaiset luontotyypit sijoittuvat luonnon arvokohteille, jotka on rajattu luontoselvityksen yhteydessä ja esitetty tämän raportin kohdassa "arvokkaat luontokohteet" (kappale 5.6). Selvitysalueella esiintyviä uhanalaisia luontotyyppisiä ovat kedot ja niityt (CR), tervaleppäkorvet (EN), korpikämmet (EN), kosteat runsasravinteiset lehdot, tuoreet lehdot (VU), kosteat keskirasvinteiset lehdot (NT) ja avoluhat.

5.5 Eläimistö

5.5.1 Linnusto

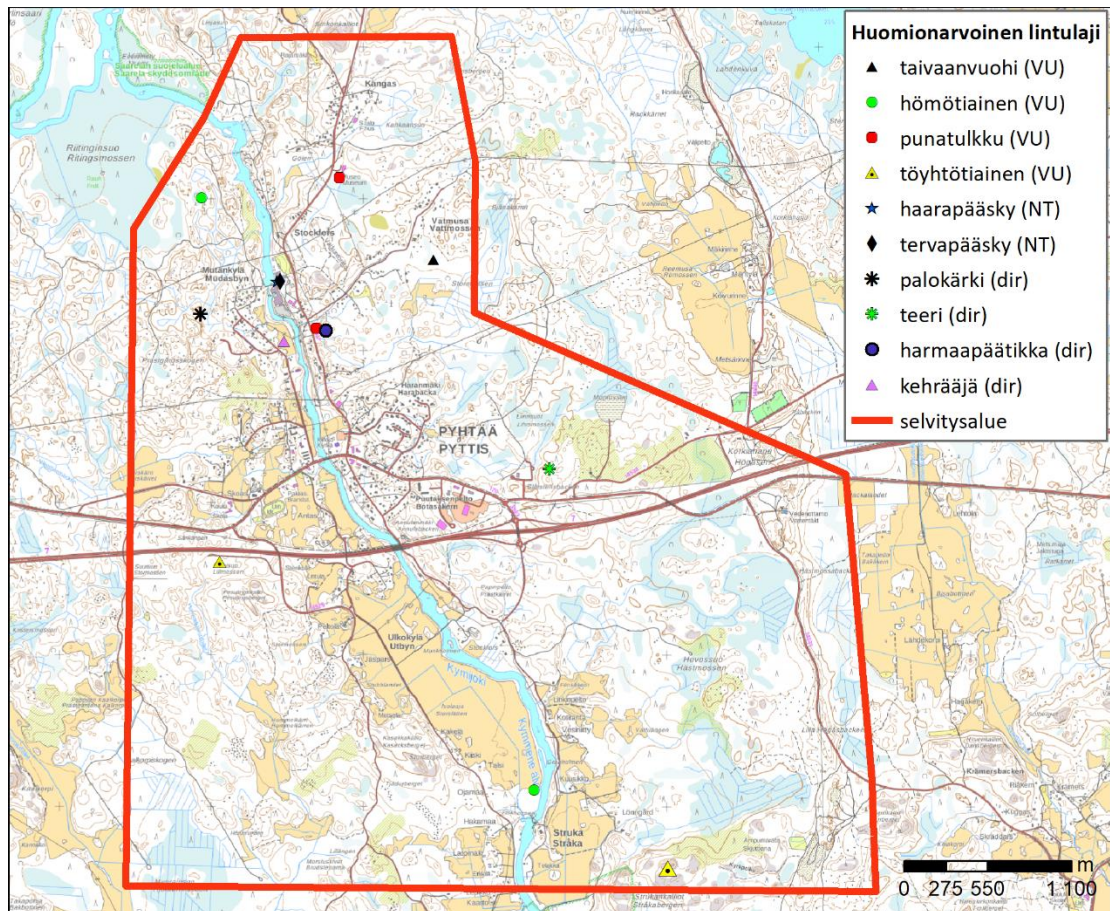
Selvitysalueelle ei ole laadittu erillistä linnustoselvitystä, vaan tiedot alueella esiintyvistä linnustosta perustuvat maastotöiden yhteydessä linnuston hyvin tunnevan kartoittajan tekemiin havaintoihin. Alueella havaittuja lintulajeja olivat mm. peippo, pajulintu, peukaloinen, rautiainen, tiltaltti, hippiäinen, kirjosiippo, harmaasiippo, laulu-, punakylki- ja mustarastas, talitiainen, sinitiainen, kuusitiainen, närhi, pikkukäpylintu, pensaskerttu, hernekerttu, käpytikka ja punarinta. Petolinnuista alueella pesivät ainakin nuolihaukka ja varpushaukka. Kymijoen Pyhtäänhaaran ranta- ja vesialueilla havaittiin lisäksi harmaahaikara, metsäviklo, rantasipi, satakieli ja telkkä.

Metsä- ja rantalinnuston lisäksi alueella esiintyy pesimäaikaan runsaasti kulttuuriympäristöön sopeutunutta lintulajistoa. Asutuksen tuntumassa alueella pesivät mm. pikkuvarpunen, västäräkki, fasaani, ja haara- sekä tervapääsky. Mutankylän peltoalueilla ruokailee kesäisin (etenkin yöaikaan) kala- ja naurulokkeja, jotka kuitenkin pesivät selvitysalueen ulkopuolella.

Huomionarvoisista lintulajeista alueella havaittiin Mutankylän peltoalueilla yöaikaan (lepakkokartoituksen maastotyöt) saalisteleva kehrääjä (lintudirektiivin liitteen I laji). Stockforsin tehtaan alueella pesii tervapääskyjä (VU, vaarantunut) sekä räystäspääskyjä (NT, silmälläpidettävä). Selvitysalueen itäosassa, vetisellä ja osittain avohakatulla metsäalueella havaittiin soidintava taivaanvuohi (VU, vaarantunut). Uhanalaisiksi luokitellut, mutta Suomessa yhä melko yleisinä ja runsaina esiintyvät metsätiaiset; hömö- ja töyhtötiainen (VU), esiintyvät molemmat alueella. Samoin myös punatulkku (VU). Metsäalueilla havaittiin runsaasti palokärjen (lintudirektiivi liite I) ruokailujälkiä ja Mutankylän läheisyydessä lajista tehtiin myös äänihavainto. Selvitysalueen itäosassa havaittiin lintudirektiivi liitteen I lajeista teeri ja Stockforsin alueella harmaapäätikka. Huomionarvoisten lintulajien havaintopaikat on esitetty kuvassa 12.

Lähtötietojen ja maastohavaintojen perusteella selvitysalueella ei ole linnuston kannalta erityisen tärkeitä alueita. Linnustollinen monimuotoisuus keskittyy alueella Kymijoen Pyhtäänhaaran rantametsien alueille ja tässä selvityksissä rajatuille luonnon arvokohteille (kohta 5.6).

10.1.2019

Kuva 12. Kartoituksissa alueella havaitut huomionarvoiset lintulajit (VU= vaarantunut, NT=silmälläpidettävä, DIR=lintudirektiivin liitteen I laji). On huomattava, että pisteet kartalla eivät kuvasta lintujen reviirejä, jotka ovat huomattavasti laajempia alueita.

5.5.2 Tavanomaiset nisäkkäät

Alueen nisäkäslajiston edustaa tavanomaista metsä-, pelto- ja kulttuuriympäristöjen lajistoa. Maastokäyntien yhteydessä alueelta tehtiin havainnot mm. valkohäntäpeurasta ja hirvestä, ketusta ja rusakosta.

5.5.3 Luontodirektiivin liitteen IV(a) lajit

Lepakot

Lepakoiden osalta selvitys perustuu elinympäristöarviointiin sekä maastossa tehtyyn detektorikuunteluun. Maastokäyntien perusteella Mutankylän alueella arvioitiin olevan lepakoiden kannalta hyvää elinympäristöä ja detektorikartoituksessa alueella havaittiin pohjanlepakoita sekä vesisiippoja. Alue on maisemakuvaltaan pienipiirteistä, vanhojen talojen, puutarhojen ja metsien mosaiikkia, ja lepakot löytyvät alueelta todennäköisesti sekä hyviä ruokailualueita että lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi soveltuvia rakennuksia. Maastokäynnillä eräästä Mutankylän pohjoisosassa olevasta saunarakennuksesta havaittiin lähtevän iltahämärässä ainakin yksi pohjanlepakko.

10.1.2019

Myös Kymijoen Pyhtäänhaaran vesialue, rannat ja varttuneemmat rantametsät (mm. tässä raportissa rajatut luonnon arvokohteet) voivat olla lepakoiden kannalta tärkeitä elinympäristöjä. Joen rannoilla havaittiin kartoituskäynnillä useita vesisiippoja ja veden ylle kaartuvat puut luovat niille suojaisia ruokailualueita pitkin jokea.

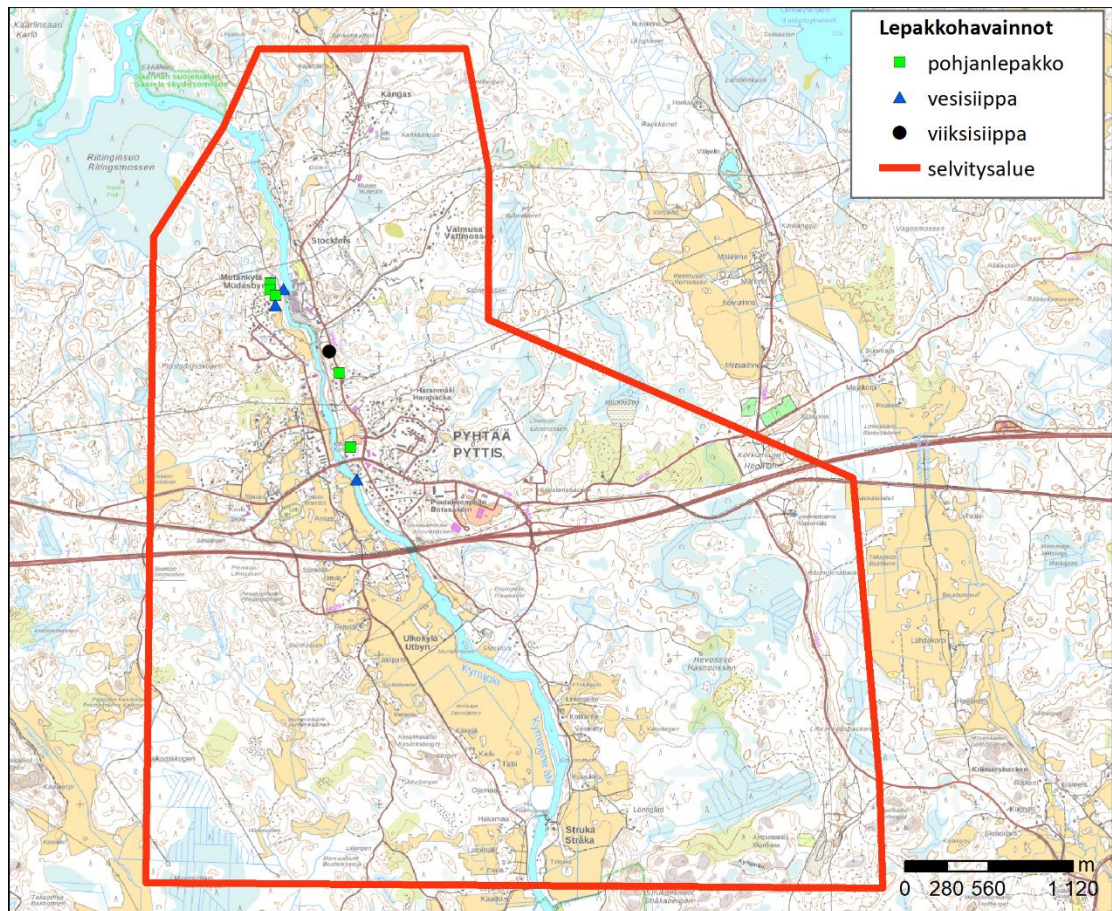

Kuva 13. Joen ylle kaartuvat puut luovat ihanteellisia saalistusympäristöjä vesisiipoille.

Kaavassa suunnitellut rakentamisen painopistealueet ovat elinympäristöiltään tavanomaisempia eikä niillä arvioida olevan lepakoiden kannalta erityistä merkitystä. Näillä alueilla ei myöskään tehty erityisiä lepakkohavaintoja maastokartoituskäynnin yhteydessä vaan havainnot koskivat yksittäisiä rakennusten ja teiden tuntumassa kierteleviä pohjanlepakoita. Pohjanlepakko suosii puoliavoimia elinympäristöjä ja tulee hyvin toimeen myös ihmisen muokkaamissa ympäristöissä. Laji ei ole myöskään yhtä arka keinovalolle vrt. siippalajeihin (mm. katulamput).

Havaintojen vähyyden ja elinympäristötarkastelun perusteella tarkempaa, rakentamisen painopistealueille kohdennettua lepakkokartoitusta ei katsottu tarpeelliseksi. Selvitysalueella tehdyt lepakkohavainnot on esitetty kuvassa 14.

10.1.2019

Kuva 14. Lepakkokartoituskäynnillä tehtyt lepakkohavainnot.

Liito-orava

Selvitysalueilla ei ole liito-oravalle erityisen potentiaalista elinympäristöä riittävän laajoina metsäkuvioina. Alueilla on yksittäisiä kookkaita haapoja, mutta ei liito-oravan elinympäristöiksi riittävän laajoja, varttuneita ja kuusivaltaisia kangasmetsiä. Lajista ei tehty havaintoja (papanat) maastokartoitusten yhteydessä.

Vuollejokisimpukka

Kymijoen Pyhtäänhaarassa esiintyy vuollejokisimpukkaa. Lajia on inventoitu vuosina 2010 ja 2011 moottoritiesillan alueelta ja havaintoja on usealta paikalta (Suomen Ympäristökeskus, Hertta –eliölajit tietokanta 2017).

Muut luontodirektiivilajit

Luontodirektiivilajeista mm. saukko ja suurpedot voivat ajoittain liikkua alueella. Lisäksi Stockforsin alueelta (Museon alue) on vanhoja havaintoja (v.2001) luontodirektiivin liitteen IV(a) kirjoverkkoperhosesta. Lajia ei havaittu maastokartoituksissa.

Alueella ei arvioitu olevan erityisen potentiaalisia elinympäristöjä muille luontodirektiivin liitteen IV(a) eläinlajeille.

10.1.2019

5.5.4 Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit

Lähtötietojen ja maastohavaintojen perusteella selvitysalueella esiintyvät uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit on esitelty alla olevassa taulukossa. Herta-eliölajit tietokantaan kirjattujen uhanalaisten lajien tarkkoja sijaintitietoja ei ole suojelusyistä esitetty tarkasti (JulkL(621/1999) 24.1§:n 14 k).

Linnuston osalta taulukon lajikuvaukset perustuvat Suomen kolmannessa valtakunnallisessa lintuatlaksessa esitettyihin kuvauksiin (Valkama ym. 2010). Uhanalaisiksi ja silmälläpidettäväksi luokiteltujen lintulajien yksilömääräarviot perustuvat uusimpaan lintujen uhanalaisarviointiin (Tiainen ym. 2016).

Taulukko 1. Selvitysalueella lähtötietojen ja maastohavaintojen perusteella esiintyvät uhanalaiset eliölajit (VU=vaarantunut, NT=silmälläpidettävä, LsL= luonnonsuojelulain nojalla erityisesti suojeltu).

Laji	Status	Esiintyminen Suomessa	Esiintyminen selvitysalueella
Keltamatara	VU	Keltamatara on monivuotinen, kuivien ja aurinkoisten paikkojen matarakasvi. Suomessa lajia tavataan harvalukuisena Etelä-Lappia myöten, mutta tavallinen se on linjan Kristiinankaupunki-Lappeenranta eteläpuolella. Laji risteytyy helposti piennarmataran kanssa, mikä on harvinaistanut sen kantaa.	Muutamia keltamatarakasvustoja havaittiin Haavistonkujan pohjoispuolisella pienellä niittyalueella (luontokohde 10).
Vuollejokisimpukka	VU, Luontodirektiivi (IV)	Etelä-Suomen joista tunnetaan paikoin tiheitä kantoja. Aikuiset vuollejokisimpukat elävät joenpohjaan kaivautuneena ja liikkuvat vain vähän. Ne ovat hidaskasvuista ja Suomessa elävät 30–50-vuotiaiksi. Toukat kehittyvät tavallisissa pikkukaloissa, kuten ahvenessa, särkikaloissa, kolmipiikissä ja kivisimpussa.	Esiintyy selvitysalueella Kymijoen Pyhtäänhaarassa. Alueelta on inventointitietoja moottoritiesillä alueelta vuosilta 2010-2011.
Hukkariisi	VU, LsL	Hukkariisi on monivuotinen, merenrantojen heinäkasvi. Se elää Suomessa levinneisyytensä ääri rajoilla. Nykyään hukkariisi tunnetaan Kymijoen suuhaarojen sulilta Pyhtäältä, Ruotsinpyhtäältä ja Kotkasta seitsemältä kasvialueelta.	Alueelta on tiedossa hyvin vanha havainto (Erkamo V. 07.1946, vanhalla liejuttuneella lautalla, paikan tarkka sijainti epäselvä.) Lajia on etsitty vuonna 1993, mutta sitä ei ole löydetty. Maastotöiden aikana lajista ei tehty havaintoja.
Taivaanvuohi	VU	Pesii koko maassa kosteilla luhtaniityillä ja painanteilla sekä rehevillä soilla. Yksilömäärä Suomessa 250 000.	Havaittiin selvitysalueen itäosassa. Mahdollinen pesimälaji alueella.
Töyhtötiainen	VU	Havumetsien laji, joka tulee toimeen niin karuissa kalliomänniköissä kuin vanhoissa kuusikoissa. Paikoin sille kelpaavat jopa talousmänniköt, ja suosittuja ovat pienipiirteisesti aukkoiset havumetsät. Töyhtötiainen ei ole samalla tavalla sidoksissa lehtipuupököliihin kuin	Havaittiin Ulkokylän Pesuänginkallioiden metsäalueella sekä Strukankallioiden luontokohteella nro 15. Pesii todennäköisesti useamman parin voimin selvitysalueen laajoilla metsäalueilla.

10.1.2019

		hömötiainen. Yksilömäärä Suomessa 870 000.	
Hömötiainen	VU	Suomessa laji pesii koko maassa monenlaisissa metsissä. Hömötiainen suosii varttuneempia havu- ja sekametsiä, mutta myös nuoremmat metsät käyvät kunhan niissä on sopivia pötkelöitä pesäpaikaksi. Yksilömäärä Suomessa 1,4 milj.	Havaittiin Mutankylän metsäalueella. Pesii todennäköisesti useamman parin voimin selvitysalueen laajoilla metsäalueilla.
Tervapääsky	VU	Valtaosa kannasta pesii rakennetussa ympäristössä, pöntöissä ja rakennusten koloissa. Tervapääsky pesii usein yhdyskunnissa. Yksilömäärä Suomessa 39 000.	Pesii ainakin Stockforsin tehtaan rakennuksissa.
Punatulkku	VU	Suomessa laji on laajalle levinnyt ja sitä tavataan lähinnä kuusivoittoisissa metsissä lähes koko maassa. Laji puuttuu tai on hyvin harvinainen Tunturi-Lapissa. Punatulkku on taantunut voimakkaasti viime vuosien aikana. Yksilömäärä Suomessa 380 000.	Havaittiin Stockforsin alueella. Pesii todennäköisesti useamman parin voimin selvitysalueen laajoilla metsäalueilla.
Haarapääsky	NT	Haarapääskyt tekevät pesänsä erilaisiin rakennuksiin ja rakenteisiin, niinpä niitä tavataan tyypillisesti ihmisen läheisyydessä. Tavallisia haarapääskyn pesäpaikkoja ovat mm. maaseudun ladot ja muut ulkorakennukset. Yksilömäärä Suomessa 270 000.	Pesii ainakin Stockforsin tehtaan rakennuksissa.

5.5.5 Lintudirektiivin liitteen I lajit

Kartoituksissa havaitut lintudirektiivin liitteen I lajit on esitelty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 2. Selvitysalueella lähtötietojen ja maastohavaintojen perusteella esiintyvät lintudirektiivin liitteen I lajit.

Laji	Status	Esiintyminen Suomessa	Esiintyminen selvitysalueella
Kehräjä	Dir	Kehräjä pesii harvapuissa mäntykankailla ja kallioalueilla Etelä- ja Keski-Suomessa. Suomen yksilömäärä on noin 6 000–10 000.	Laji havaittiin lepakkokartoituksen yhteydessä Mutankylän eteläpuolella sijaitsevalla peltoalueella saalistelemassa hyönteisiä. Pesii todennäköisesti selvitysalueen ulkopuolella.
Teeri	Dir	Teertä tavataan koko maassa Tunturi-Lappia lukuun ottamatta. Lajia tavataan niin havu- kuin lehtimetsissä, mutta runsain kanta on puustoisilla soilla sekä nuorehkoissa, rikkonaisissa metsissä. Soidinpaikat sijaitsevat tyypillisesti avosoilla tai	Havaittiin alueen itäosassa ja pesii mahdollisesti selvitysalueeseen sisältyvillä laajoilla metsäalueilla.

10.1.2019

		peltoaukeilla. Suomen yksilömäärä on noin 480 000.	
Palokärki	Dir	Viihtyy monenlaisissa metsissä suosien männiköitä ja sekametsiä. Pesäkolo koverretaan tyypillisesti korkealle suureen haapaan tai mäntyyn. Suomen yksilömäärä on noin 63 000.	Ruokailujälkiä (kuorittuja kuusia ym.) havaittiin eri puolilla selvitysalueetta. Palokärki pesii todennäköisesti selvitysalueeseen sisältyvillä metsäalueilla.
Harmaapäätikka	Dir	Harmaapäätikka on harvalukuinen pesimälintu vanhoissa lehti- ja sekametsissä Etelä-Suomessa. Pohjoisempina laji on paikoittainen tai satunnainen. Suomen yksilömäärä on noin 7 500.	Laji havaittiin Stockforsin itäpuolella, tien reunuspuissa. Pesii mahdollisesti selvitysalueeseen sisältyvillä metsäalueilla.

5.5.6 Kansainväliset vastuulajit

Kartoituksissa havaitut Suomen kansainväliset vastuulajit on esitelty alla olevassa taulukossa.

Taulukko 3. Selvitysalueella lähtötietojen ja maastohavaintojen perusteella esiintyvät kansainväliset vastuulajit (EVA).

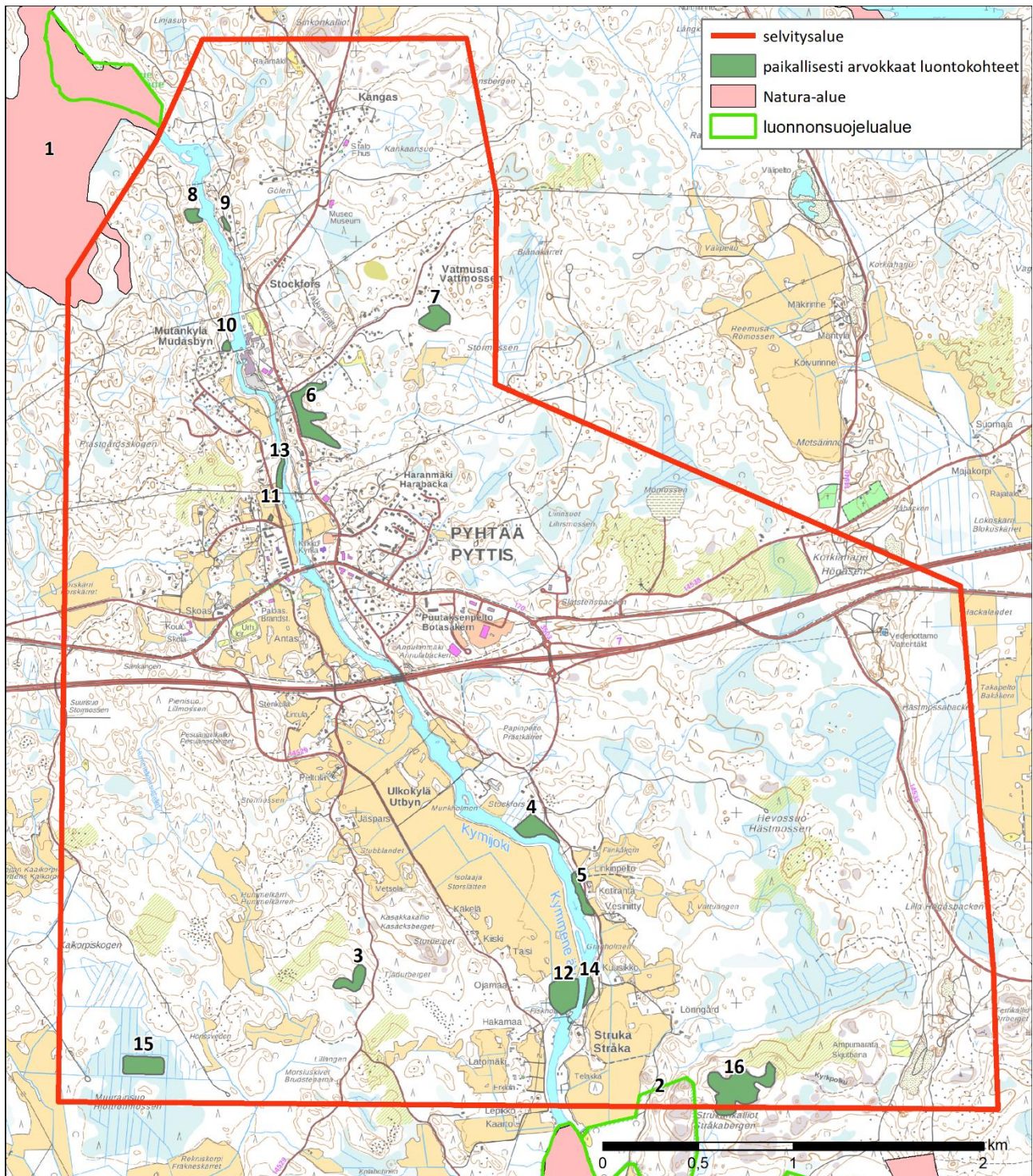
Laji	Status	Esiintyminen Suomessa	Esiintyminen selvitysalueella
Telkkä	EVA	Ruohostoiset matalat järvet, lahdet ja joenpoukamat ovat mieluisinta pesimäympäristöä. Suomen yksilömäärä on noin 380 000–500 000.	Havaittiin Stockforsin tehtaan pohjoispuolella, Kymijoen vesialueella. Pesii mahdollisesti alueella.
Rantasipi	EVA	Tavataan vesien äärellä lähes koko maassa. Suomen yksilömäärä on noin 220 000–360 000.	Esiintyy Kymijoen ranta-alueilla. Kuuluu todennäköisesti selvitysalueen pesimälajistoon.
Teeri	EVA, dir	(kts. raportin kohta 5.5.5)	(kts. raportin kohta 5.5.5)

5.6 Arvokkaat luontokohteet

5.6.1 Yleistä

Luontoselvityksessä rajatut arvokkaat luontokohteet on esitetty kuvassa 15. Arvokohteiden arvoluokitus, maankäyttösuositukset ja kaavamerkintäehdotukset on esitetty taulukossa 4.

10.1.2019

Kuva 15. Selvitysalueen arvokkaat luontokohteet.

10.1.2019

5.6.2 Kansainvälisesti arvokkaat luontokohteet

1. Kymijoen Natura-alue

Kymijoen Natura-alue (FI0401001) on vesieliöstön kannalta hyvin monipuolinen joki. Joessa on elinympäristöjä matalikoista yli kymmenen metrin syvänteisiin ja nopeavirtaisista koskista järvimäisiin laajentumiin. Laajojen koskijaksojen ja niiden alapuolisten suvantojen muodostamat monimuotoiset, mosaiikkimaiset elinympäristöt sekä luonnontilaiset, rakenteeltaan vaihtelevat ranta- ja vesikasvillisuusvyöhykkeet ovat Kymijoen alajuoksulle ominaisia. Natura-alueen pinta-ala on 4 250 ha ja se ulottuu usean kunnan alueelle. Alue on otettu Natura 2000 -suojeluverkostoon luontodirektiivin perusteella ja se sisältää SPA-alueita (Kaakkois-Suomen ELY-keskus 2013).

Kaava-alueelle ulottuu Natura-alueeseen kuuluva Riitinginsuo, joka on luhtainen nevan ja korven yhdistelmä. Puusto on valtaosin hieskoivu- ja tervaleppävaltaista. Alueella on myös luhtaisia osia (koivu- tai tervaleppäluhtaa). Riitinginsuon pohjoisosa on pääasiassa isovarpu- ja tupasvillarämettä. Riitinginsuo kuuluu soidensuojelun perusohjelmaan. Sen suojelu on tarkoitettu toteuttaa perustamalla luonnonsuojelualue (Kaakkois-Suomen ELY-keskus 2013).

5.6.3 Kansallisesti arvokkaat luontokohteet

2. Strukan METSO -luonnonsuojelualue

Strukan METSO (YSA232611) on vuonna 2015 perustettu luonnonsuojelualue. Alue käsittää metsä- ja kallioalueen selvitysalueen eteläpuolella. Pieni osa suojelualueesta sijoittuu kaava-alueelle.

5.6.4 Paikallisesti arvokkaat luontokohteet

3. Tjädurbergetin suo

Tjädurbergetin länsipuolella on pienialainen, puustoinen suokohde. Kasvillisuus on pääosin korpikämmettä (EN) ja laiteella on karu tervaleppäkorpi (EN) sekä luonnontilainen tulvan vaivaama kuusikko, missä on runsaasti riukulahopuuta. Tervaleppäkorpi ei ole luonteeltaan luonnonsuojelulain mukainen suojeltava luontotyyppi. Tervaleppäkorpi on karu, välipinnoilla valtalajina kasvaa raate. Korpikämmällä puusto koostuu hieskoivusta, männystä, kuusesta ja tervalepstä. Suota leimaa mättäisyys ja nevamaiset välipinnat. Aluskasvillisuuden valtalajeina ovat tupasvilla ja juolukka, pullosara ja raate. Kohteella on osia, jotka täyttävät metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit: *2a) lehto- ja ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaatelias kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus.*

4. Munkholmenin lehto ja korpi

Kohde on Kymijoen varrella oleva tervaleppävaltainen lehto ja luhtainen korpi. Tervaleppien joukossa kasvaa pihlajaa ja kuusta. Kasvillisuus on suurruoholehtoa (kosteat runsasravinteiset lehdot, VU) ja tervaleppää kasvavaa kosteaa lehtoa sekä osittain mättäistä tervaleppäkorpea (EN). Kohteella on tyyppillistä tervaleppäkorven mätäs- ja välipinnan kasvillisuutta. Välipinnoilla valtalajina on vehka ja mätäspinoilla hiirenporras. Aluskasvillisuutta leimaa myös metsäalvejuuri,

10.1.2019

käenkaali, tesma, mesiangervo, myrkkyykeiso, vadelma, ranta-alpi, korpikaisla ja punakoiso. Tervaleppäkorpiosa on mahdollisesti luonnonsuojelulain mukainen suojeltava luontotyyppi. Kohde on luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue. Kohde täyttää metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit; kohta 2a) lehto- ja ruohokorvet, joiden ominaispiirteitä ovat rehevä ja vaateliakas kasvillisuus, erirakenteinen puusto ja pensaskasvillisuus ja kohta 3) rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliakas kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.

Kuva 16. Tjärdurbergetin suo selvitysalueen eteläreunalla (kohde 3) ja Munkholmenin lehto ja korpi (kohde 4).

Kuva 17. Tjärdurbergetin suo selvitysalueen eteläreunalla (kohde 3) ja Munkholmenin lehto ja korpi (kohde 4).

5. Kotirannan rantametsä

Kotirannan rantametsä on Kymijoen rannalla oleva tervaleppävaltainen lehto (kosteat keskirasvinteiset lehdot, NT) ja tulvametsikkö. Aluskasvillisuutta leimaa vadelma, punakoiso, ranta-alpi, metsäalvejuuri, nokkonen, vaahtera, vehka ja kurjenjalka. Kohde täyttää metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön

10.1.2019

kriteerit; kohta 3) *rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.*

6. Stockforsin metsä

Kohde on suurruoholehtoa (kosteat runsasravinteiset lehdot, VU) ja tuoretta lehtoa (tuoreet keskirasvinteiset lehdot, VU) sekä lehtomaista kangasta. Puusto muodostuu koivusta, lehmuksesta, raidasta, kuusesta ja tuomesta. Aluskasvillisuuden valtalajina on vuohenputki. Haramäen suunnasta tulee puro, jonka varressa kasvillisuus on suurruohovaltaista ja saniaisvaltaista. Puron varressa kasvaa mm. kotkansiipeä ja alueella on runsasravinteista kotkansiipilehtoa (VU). Pääosin puro on perattu ja alueella on myös roskaa. Osittain se on kuitenkin luonnontilaisen kaltainen. Luonnontilaisella osalla puusto on vanhaa sekametsää. Puustoa leimaa järeät haavat ja koivut. Puron lähiympäristö täyttää metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit; kohta 1: *lähteiden, purojen ja pysyvän vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä enintään 0,5 hehtaarin suuruisten lampien välittömät lähiympäristöt, joiden ominaispiirteitä ovat veden läheisyydestä ja puu- ja pensaskerroksesta johtuvat erityiset kasvuolosuhteet ja pienilmasto.* Puron luonnontilaisen kaltaiset osat ovat Vesilain 2.luvun 11§:n mukaisia.

Kuva 18. Kotirannan rantametsä (kohde 5) ja Stockforsin metsä (kohde 6).

10.1.2019

Kuva 19. Stockforsin metsää ja kotkansiipikasvustoja purovarressa (kohde 6).

7. Vattmusan korpi

Hieman kuivahtanutta, kuusivaltaista korpimuuttumaa, joka on laiteiltaan ojitettua. Puusto on varttunut ja kuusivaltaista, mutta ei luonnontilaista. Alueella on jonkin verran hyvin kookkaita haapoja. Kohteella on runsaasti lahoppua ja etenkin myrskyn kaatamia runkoja. Alueella on myös kosteampia painanteita, joilla havaittiin uhanalainen (VU, vaarantunut) taivaanvuohi. Kohteen avoimilla ja kosteilla alueilla on merkitystä mm. taivaanvuohen elinympäristönä ja puustoisemmissa alueilla on merkitystä lahoppuustoa hyödyntäville lajeille.

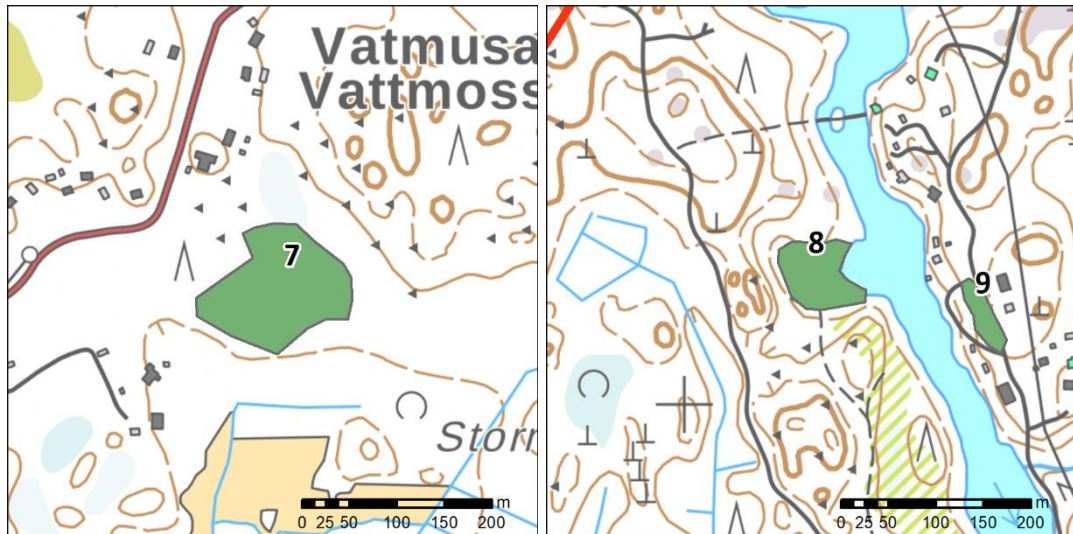
8. Mutankylän rantasuo ja metsä

Mutankylän rantasuo on pienialainen Kymijoen saraluhtha (avoluhat, NT), jonka reunametsä on vanha tuoreen kankaan kuusikko. Luhta on pullosaravaltainen. Kohteen pinta-ala on 0,5 ha. Kohde täyttää metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit; kohta 2e) *luhat, joiden ominaispiirteinä on erirakenteinen lehtipuusto tai pensaskasvillisuus sekä pintavesien pysyvä vaikutus.*

9. Ketoniitty

Kuiva ketoniitty (kedot, CR), missä kasvaa lähtötietojen perusteella saksanhanhikkia (Suunnittelukeskus 2006), jota ei kuitenkaan maastotöiden yhteydessä havaittu. Aluetta käytetään uimarantana.

10.1.2019

Kuva 20. Vattmusan korpi (kohde 7) ja Mutankylän rantasuo ja metsä (kohde 8) sekä Ketoniitty (kohde 9).

Kuva 21. Vattmusan korpialuetta (kohde 7), Mutankylän rantasuota ja metsää (kohde 8).

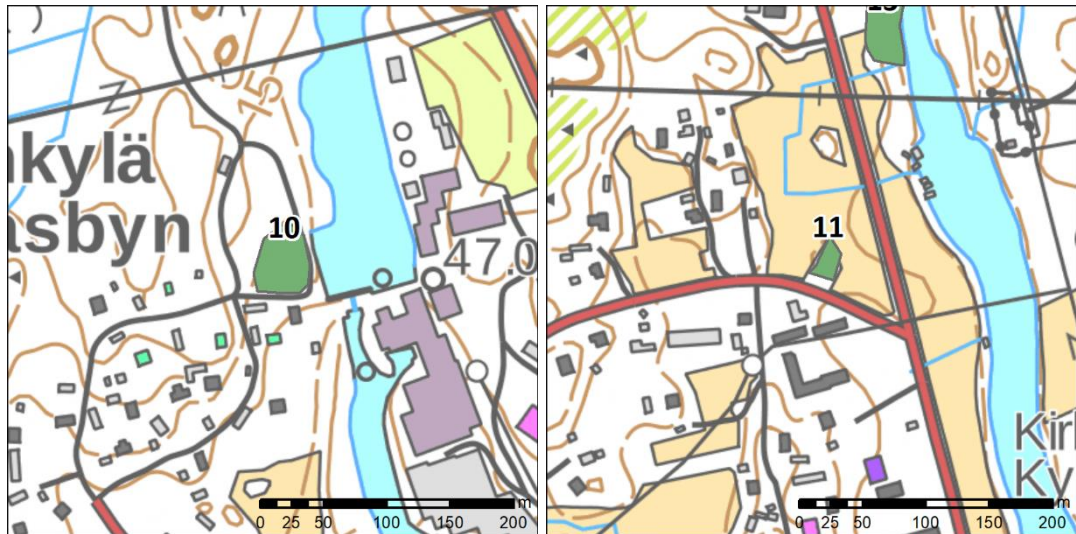
10. Mutankylän lehto

Pieni kivikkoinen lehtoalue, jonka puusto on varttunutta ja lehtipuuvaltaista. Alueella kasvaa kookkaita haapoja, koivua, terva- ja harmaaleppää, pihlajaa ja vaahteraa. Kasvillisuus on tuoretta lehtoa (VU). Kohde täyttää metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit; kohta 3) *rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliakasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.* Alue on hieman roskainen.

11. Keto/kallioketo

Pieni pellon ympäröimä harvapuustoinen ketolaikku, jolla esiintyy monipuolinen niitty- ja ketokasvillisuus (kedot ja niityt, CR). Alueen lajistoon kuuluvat mm. ahopukinjuuri, sarjakeltano, siankärsämö, niittyleinikki, rätvänä, metsämaite, harakankello, kissankello, ahomansikka ja ahdekaunokki. Alueella on myös uhanalaisen keltamataran (VU, vaarantunut) kasvustoja.

10.1.2019

Kuva 22. Mutankylän lehtolaikku (kohde 10) ja Keto/kallioketo (kohde 11).

Kuva 23. Keltamataraa ja muuta niittykasvillisuutta kohteella 10.

12. Fiskholmenin rantametsä

Kohde sijoittuu selvitysalueen eteläosaan ja pääosin kaava-alueen ulkopuolelle. Fiskholmenin rantametsän puusto on suurelta osin yksijaksoista väljennettyä kuusimetsää. Kasvillisuus on pääosin lehtomaista kangasta, tuoretta keskiravinteista lehtoa (VU) ja puronvarsilla saniaislehtoa (kosteat keskiravinteiset lehdot, NT). Kymijoen rantavyöhykkeellä on hyvin vetistä lehtobalsami- ja vehkavaltaisia osia. Kosteimmilla osilla kasvaa myös jokileinikkiä, rantayrttiä, pitkäpääsaraa, punakoisoa, rantakukkaa ja peltopähkämöä. Rannalla puusto on tervaleppävaltaista. Alueella on useita luonnontilan kaltaisia puroja ja osa kaivettuja ojia. Kohde täyttää ainakin paikoin metsälain 10§:n erityisen tärkeän

10.1.2019

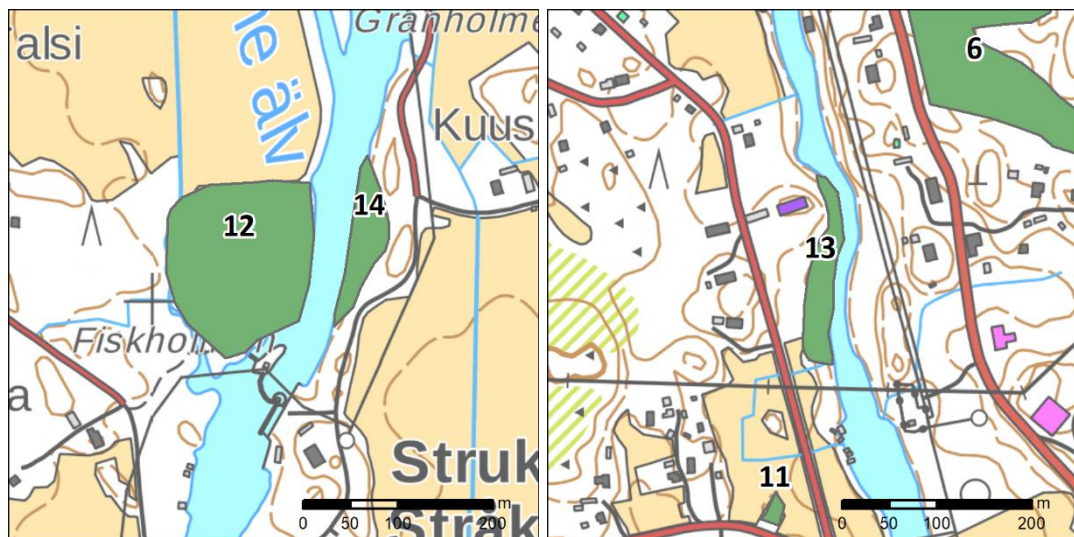
elinympäristön kriteerit; kohta 3) *rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.*

13. Pappilan rantametsä

Kookkaiden lehtipuiden hallitsemaa tuoretta lehtoa (VU) Kymijoen rannalla. Alueella esiintyy mm. tammea ja tervaleppää. Alue on kivikkoinen ja osittain roskainen ja luonnontilaltaan tältä osin heikentynyt. Kohde toimii Kymijoen suojavyöhykkeenä. Kohde täyttää paikoin metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit; kohta 3) *rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.*

14. Kuusikon rantametsä

Kohde on pienialainen rantametsäalue selvitysalueen etelärajalla – pääosin kaava-alueen ulkopuolella. Valtapuusto on vanhaa kuusta, joiden joukossa kasvaa tuomea ja koivua. Kasvillisuus on käenkaali-oravanmarjavaltaista tuoretta lehtoa (VU). Kohde on paikallisesti arvokas. Kohde täyttää paikoin metsälain 10§:n erityisen tärkeän elinympäristön kriteerit; kohta 3) *rehevät lehtolaikut, joiden ominaispiirteitä ovat lehtomulta, vaateliias kasvillisuus sekä luonnontilainen tai luonnontilaisen kaltainen puusto ja pensaskasvillisuus.*

Kuva 24. Fiskholmenin rantametsä (kohde 12), Pappilan rantametsä (kohde 13) ja Kuusikon rantametsä (kohde 14).

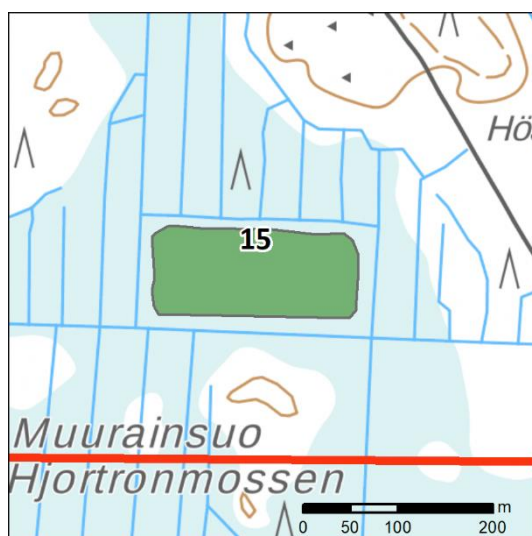
10.1.2019

Kuva 25. Pappilan runsalahopuustoista rantapuustoa (kohde 13).

15. Muurainsuon ojittamaton osa

Muurainsuon pohjoisosissa on pieni ojittamaton alue, jolla kasvaa runsaana mm. tupasvillaa. Alue on kuivunut ympäröivien ojitusten johdosta, eikä kasvillisuus ole siten luonnontilaista. Alueella ei havaittu uhanalaisia tai muutoin harvinaisia kasvi- tai eläinlajeja. Kohteella on kuitenkin paikallisesti luonnon monimuotoisuutta monipuolistava vaikutus ja se on kasvillisuudeltaan muusta ympäristöstä erottuva.

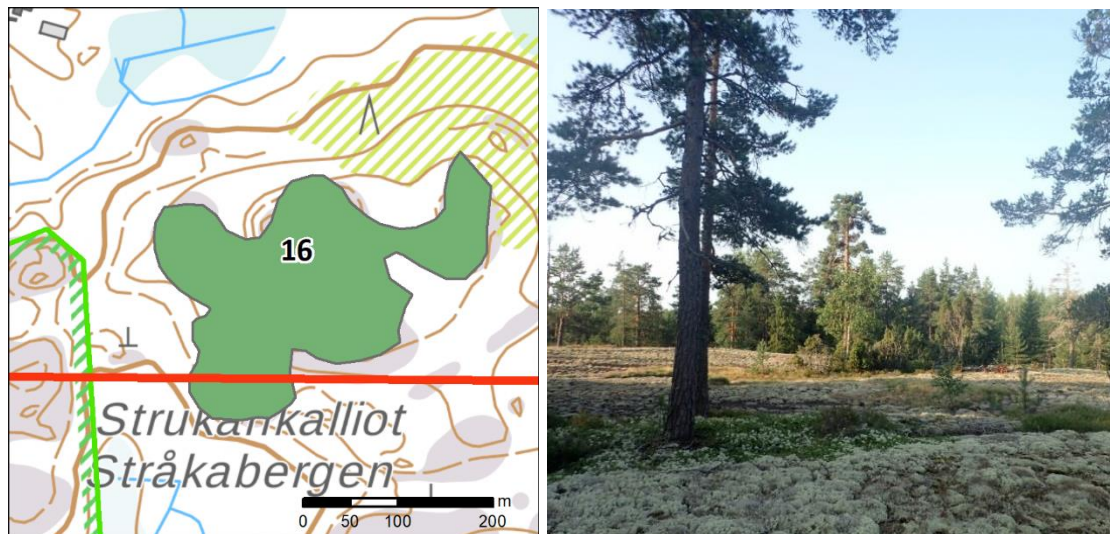

Kuva 26. Muurainsuo (kohde 15).

10.1.2019

16. Strukankalliot

Selvitysalueelle ulottuvan Santaniemenselkä - Tyyslahti Natura-alueen pohjoisosien itäpuolella on suojelemattomia kalliometsäalueita. Alueella on laajoja puuttomia silokallioalueita sekä harvapuustoisia kallioalueita. Kallioilla esiintyy mm. harmaa- ja valkoporonjäkälää, palleroporonjäkälää, hirvenjäkälää sekä torvijäkälää. Kasvillisuutta edustavat mm. kangasmaite, metsälauha, mäkitervakko, huopakeltano, kultapiisku, sianpuolukka, puolukka, mustikka ja kanerva. Alueella kasva myös katajaa ja hieman pihlajaa. Harvahkon puuston muodostavat männyt, kuuset ja hieskoivut. Alueella on muutamia hyvin vanhoja kilpikaarnamäntyjä. Kalliolakien välisissä painanteissa on pienialaisesti kohtalaisen lahopuurikasta ja korpimaista kuusikangasmetsää, jossa esiintyy sekapuuna mm. haapaa. Myös kallioiden lakialueilla on kelpupuustoa. Kallioalueiden ympäristö on pääosin avohakattua tai nuorta kasvatusmetsää, mutta käsittelystä aiheutunut reunavaikutus on vaikuttanut luontaisesti paahtaisen kalliometsäluontotyypin luontoarvoihin arviolta melko vähän. Alueella havaittiin uhanalainen töyhtötiainen (VU, vaarantunut). Kohde täyttää metsälain 10§:n erityisen arvokkaan elinympäristön kriteerit; kohta 7) *karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot ja louhikot, joiden ominaispiirre on harvahko puusto.*

Kuva 27. Strukankallioiden kalliometsäkohde (kohde 16).

6 Yhteenveto ja suositukset

Selvitysalueella vallitsevat talouskäytössä olevat tuoreet kangasmetsäalueet, joilla pääpuulajina on vaihtelevasti mänty ja kuusi. Rehevämpiä kasvillisuustyyppisiä kuten lehtoja ja lehtokorpia esiintyy etenkin Kymijoen Pyhtäänhaaran ranta-alueilla.

Alueella esiintyvä linnusto ja muu eläimistö ovat pääasiassa alueellisesti tavanomaista. Alueella esiintyy joitain luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja (mm. vuollejokisimpukka sekä eri lepakkolajit), mutta näiden pääasialliset elinympäristöt sijoittuvat kaavan rakentamisen painopistealueiden ulkopuolelle. Alueella esiintyy

10.1.2019

myös muutamia viimeisimmässä uhanalaisuusarvioinnissa (Tiainen ym. 2016) uhanalaisiksi tai silmälläpidettäviksi määriteltyjä lintulajeja. Nämä lajit esiintyvät kuitenkin Etelä-Suomessa yhä melko yleisinä ja runsaina. Tällaisia ovat mm. metsätiaiset (hömö- ja töyhtötiainen), punatulkku sekä tervapääsky.

Selvitysalueelle sijoittuu vähäisiltä osin Kymijoen Natura-aluetta, osa Strukan METSO -luonnonsuojelualueesta sekä 14 paikallisesti arvokasta luonnon arvokohdetta, joilla esiintyy uhanalaisia luontotyyppisiä kuten tervaleppäkorpia, ketoja, kosteita ja tuoreita lehtoja.

Maankäyttösuositukset luonnon arvokohteiden osalta on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 4. Suositukset kaava-alueelle sijoittuvien arvokkaiden luontokohteiden merkitsemisestä kaavaan.

Luontokohde	Kaavamerkintä	Maankäyttösuositus
1.	nat	Säilytetään rakentamattomana. Natura-alueelle tai sen ulkopuolelle sijoittuva mahdollinen uusi maankäyttö ei saa aiheuttaa merkittävää heikennystä Natura-alueen suojeluarvoille (Luonnonsuojelulaki 65 ja 66 §).
2.	SL	Säilytetään rakentamattomana. Suojelualueelle tai sen ulkopuolelle sijoittuva mahdollinen uusi maankäyttö ei saa aiheuttaa merkittävää heikennystä alueen suojeluarvoille
3.-16.	luo	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue. Kohteella on metsälain 10§:n erityisen tärkeä elinympäristö tai muu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokas kohde. Kohteiden hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä siten, etteivät elinympäristöjen luonnontilainen puusto ja vesitalous vaarannu.

Lähteet

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Koskimies, P. & Väisänen, R. A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet (2.painos). Helsingin yliopiston eläinmuseo, Helsinki.

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Lehtiniemi, T., Mikkola-Roos, M. & Virolainen, E. 2001. Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisuja nro 4. Suomen graafiset palvelut, Kuopio. 142 s.

Liukko, U-M., Henttonen, H., Hanski, I. K., Kauhala, K., Kojola, I., Kyheröinen, E-M. & Pitkänen, J. 2016: Suomen nisäkkäiden uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red

10.1.2019

List of Finnish Mammal Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 34 s.

Maanmittauslaitos 2017: Maanmittauslaitoksen kartta- ja ilmakekuva-aineistot (www.maanmittauslaitos.fi)

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Parkko, P., Ojala, J. & Parkko, E. 2015: Kymenlaakson maakunnallisesti arvokkaat lintualueet. Lintukymi 1/2015.

Parkko, P. 2012: Pyhtään tuulivoimayleiskaavan luontoselvitys 2012. Luontoselvitys Kotkansiipi. Raportti 54 s.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén A. & Mannerkoski I. (toim.) 2010: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010. Erillisjulkaisu. s. 685. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Raunio, A., Schulman, A. & Kontula, T. (toim.) 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. – Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 8/2008. Osat 1 ja 2. 264 + 572 s.

Suomen Ympäristökeskus 2017: Ympäristöhallinnon Avoin tieto -paikkatietokanta asiantuntijoille (www.syke.fi/avointieto)

Suomen Ympäristökeskus 2017: Vesikartta. (<http://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikarttaviewers>)

Suunnittelukeskus 2008: Kirkonkylän osayleiskaavan tarkistus. Selostus. 69 s.

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109, Luonto ja luonnonvarat, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehikoinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Valkama, J., Vepsäläinen, V. & Lehikoinen, A. 2011: Suomen III Lintuatlas. – Luonnon-tieteellinen keskusmuseo ja ympäristöministeriö. <http://atlas3.lintuatlas.fi>

Väisänen, R.A., Lammi, E. & Koskimies, P. 1998: Muuttuva pesimälinnusto. Otava, Keuruu. 567 s.